Buugga Siyaasadda iyo Nidaamka Booliska ee Waaxda Booliiska Minneapolis	Tirada: 7-800
Mujallada 7aad – Hawlaha goobta	
Fal-Celin Xeeladaysan	

7-811 Dabagalka lugta

(xx/xx/23)

I. Ujeedo

Badbaadada shaqaalaha, xubnaha dadweynaha, iyo qof kasta oo lagu daba jiro ayaa ah tixgalinta koowaad marka la go'aaminayo in dabagalka lugta la bilaabayo ama la sii wadayo.

Ujeedada siyaasaddan ayaa ah in la ilaaliyo xurmada nolosha iyo xuquuqda iyo badbaadada dhammaan dadka ku lugta leh dabagalka lugta.

Siyaasaddani waxay qeexaysaa shuruudaha iyo mamnuucida la xidhiidha dabagalka lugta, waxayna faahfaahinaysaa mas'uuliyadda shaqaalaha dabagalka samaynaya, caawinta shaqaalaha, iyo kormeerayaasha, marka ay ku lug leeyihiin dabagalka lugta.

II. Qeexitaanno

Dabagalka lugta: Marka shaqaaluhu ku daba jiro (lug ama baaskiil) qof isku dayaya inuu ka baxsado fulinta sharciga.

Laga soocay lamaanaha shaqada: Marka uu la waayo xidhiidhka aragga, fogaanta, ama caqabadaha, waxay labada qof u kala leexiyaan heer aanay isla markiiba is caawin karin haddii iska hor imaad dhaco.

Tuhun Macquul ah: Shaki si fiican la iskugu raacsan yahay oo ku salaysan xaqiiqooyin gaar ah, ujeedo, xaqiiqooyin la sheegi karo, oo la qaatay ayada oo la eegayo tababarka shaqaalaha iyo waayo-aragnimada shaqaalaha, in la beegsaduhu uu galay, samaynayso, ama ay ku dhowdahay inay dembi gasho.

III. Siyaasadda

A. Badbaadada Shaqaalaha, Bulshada, iyo Tuhmanaha

1. Dabagalka lugtu waa ficillo booliis oo khatar ah. Badbaadada shaqaalaha, tuhmanaha, iyo dadwaynaha waa in ay ahaato tixgalinta koobaad marka la go'aaminayo in dabagalka lugta ah oo ay tahay in la bilaabo ama la sii wado. Shaqaaluhu waa inay maskaxda ku hayaan in ay naadir tahay in qabashada degdegga ah ee qofka laga shakisan yahay ay aad uga muhiimsanaato badbaadada xubnaha kale ee dadweynaha ama shaqaalaha.

2. Marka ay go'aansanayaan in ay bilaabaan ama ay sii wadaan dabagalka lugta, shaqaaluhu waa in ay si joogto ah isugu miisaaman ujeeddada soo qabashada tuhmanaha khatarta iyo

suurtagalnimada dhaawaca shaqaalaha, kuwa goobta taagan, iyo tuhmanayaasha. Shaqaaluhu waa inay u dhaqmaan si macquul ah, iyadoo lagu saleynayo dhammaan xaaladaha.

B. Shaki macquul ah ayaa loo baahan yahay

1. Shaqaaluhu waxa ay geli karaan oo kaliya dabagalka lugta ee tuhmanayaasha marka uu jiro tuhun macquul ah si la rumaysto in tuhmanuhu uu galay, samaynayo, ama uu ku dhow yahay in uu dambi galo (marka laga reebo xaaladahan hoos ku xusan ee hoos yimaada falalka mamnuuca ah) iyo marka shaqaaluhu si macquul ah u rumaystaan in ay jirto baahi sharci-fulineed oo sax ah si loo hayo tuhmanaha ayna ka miisaan wayn tahay khatarta uu baacsigu ku keenayo badbaadada.

2. Shaqaaluhu waa in **aanu** samayn dabagal lugta ku salaysan oo keliya jawaabta qofka ee joogitaanka booliiska, oo ay ku jirto iskudayga qofku isku dayayo in uu iska ilaaliyo xidhiidhka shaqaalaha (tusaale, bixida, diida in uu hadlo, baxsado, ama ka gudbo wadada si looga fogaado xidhiidhka). Dadku waxay iska ilaalin karaan la xidhiidhka shaqaalaha sababo badan oo aan ka ahayn ku lug lahaanshaha fal dambiyeedka.

a. Falka keli ah ee uu qofku keligiis u duulaya uma noqon doono sabab cudurdaar loogu lug yeesho Dabagalka lugta. Shaqaaluhu waa ka mamnuuc inay ku saleeyaan joogsiga baadhista oo keliya jawaabta qofka ee joogitaanka booliiska, sida iskudayga qofku inuu iska ilaaliyo xidhiidhka shaqaalaha ama carar (P&P 9-200).

b. Haddii si kale waafaqsan xeerkan, shaqaaluhu waxa uu samayn karaa Daba-gal lugta ah marka qof ku sugan meel lagu yaqaan fal-dembiyeedyo gaar ah uu ka baxsado, daandaansi la'aan, ka yimi bilayska iyo sarkaalku ay sheegi karaan tuhun macquul ah si loo rumaysto in qofka uu ordayo sababtoo ah waxay ku lug leeyihiin nooca fal-dembiyeedka ee ku baahsan goobtaas.

i. Xaaladdan oo kale, shaqaaluhu waa inuu awood u leeyahay inuu caddeeyo xaqiiqooyinka gaarka ah ee abuuraya Tuhun Macquul ah, oo ay ku jiraan sida cararka shakhsiga ah ee aan daan-daansiga ku iman ay la xiriirto ka qayb qaadashadooda la tuhunsan yahay ee nooca fal-dembiyeedka ee ku baahsan goobtaas.

Tusaalooyinka xaqiiqooyinka laga yaabo in ay abuuraan xidhiidhka ka dhexeeya cararka qofka ee aan xanaaqsanayn iyo nooca fal-dembiyeedka ka jira goobta waxaa ka mid ah:

• Shaqaaluhu waxa uu eegayaa qofka samaynaya talaabooyinka waafaqsan samaynta dembiga gaarka ah ee goobtaas ka jira.

• Shaqaaluhu wuxuu leeyahay aqoon shakhsi ah oo uu qofku hore u galay dembiga.

• Shaqaaluhu waxa uu leeyahay aqoon shakhsi ah in uu jiray wicitaan dhawaanahan ah oo ku saabsan dembiga gaarka ah ee goobtaas lagu galay.

ii. Shaqaaluhu waa in ay ka fogaadaan weedhooyinka guud, sida "aagga dambiyada badan" marka ay caddaynayaan marmarsiyo u samaynta dabagalka lugta iyo Joojinta Baarista (P&P 9-200).

iii. Shaqaaluhu waa ka mamnuuc inay si ula kac ah u kiciyaan ama isku dayaan inay kiciyaan carar si ay marmarsiiyo ugu sameeyaan Joojinta Baadhista ama Dabagalka lugta. Tusaale ahaan, shaqaaluhu ku ma kaxayn karo xawli sare oo dhanka koox ah oo meel gees ah joogta, si xooggan bareegga u qabtaan, oo uu si degdeg ah uga baxo ayada oo ujeedku yahay in joojiyo qof kasta oo kooxda ka mid ah oo baxsanaya.

C. Kormeerka iyo Joojinta Dabagalka lugta

Marka uu amar ku bixiyo kormeeraha inuu joojiyo Dabagalka Cagaha, amarkan ayaa loo tixgelin doonaa mid khasab ah raacdadana waa in la joojiyo.

D. Isticmaalka Xoog

1. Shaqaaluhu waa inay adeegsadaan xeeladaha hoos lagu sharraxay si ay uga fogaadaan adeegsiga xoog aan loo baahnayn ama xad-dhaaf ah inta lagu jiro ama marka la soo gabagabeynayo dabagalka lugta.

2. Marka dabagalka lugta lagu joojiyo tuhmanaha oo xabsiga ku jira, waxa reebban in xoog loo isticmaalo in lagu ciqaabo dadka baxsadka ah, ka-hortagga xadhiga, ama weeraray shaqaalaha (sida waafaqsan P&P 5-301).

IV. Nidaamyada/Xeerarka

A. Shuruudaha Daba-galka Lugta

1. Dambiga halista ah

a. In kasta oo dabagalka lugtu ay ku bannaan tahay tuhun macquul ah sida kor lagu sheegay, shaqaalaha waxa laga filayaa inay miisaamaan halista dembiga marka loo eego baahida degdegga ah ee in la soo qabto iyo tixgelinta shaqaalaha iyo badbaadada dadweynaha.

Tusaale ahaan, baahida loo qabo in si degdeg ah gacanta loogu soo dhigo tuuga dukaan wax ka xaday ayaa laga yaabaa inay aad u yar tahay, iyadoo baahida loo qabo in la horkeeno dembiilaha hubaysan ee la tuhunsan yahay inuu baabuurka xaday ay aad uga muhiimsan tahay khatarta uu shacabka ku hayo.

b. Shaqaaluhu waa in **aanay** u gali karin dabagalka lugta gafafka soo socda:

- Xadgudubyada bandowga
- Xadgudubyada ciqaabkoodu tikidh oo kaliya yahay
- Xadgudubyada aan jeelka ahayn

2. Go'aan dabagal lagu sameeyo

a. Go'aaminta in la bilaabo ama la sii wado dabagalka lugtu waa go'aan uu shaqaaluhu si degdeg ah u gaaro oo aan la saadaalin karin iyo duruufo is-bad-badalaya. Waxaa la aqoonsan yahay in dabagalka lugtu uu khatar weyn gelin karto shaqaalaha iyo dadweynaha.

i. Shaki kasta oo ay sameeyaan shaqaalaha ka qaybqaadanaya ama kormeerayaashooda ee ku saabsan badbaadada guud ee Dabagalka lugta waa in la go'aansadaa iyada oo la door bidaayo isgaadhsiinta, isuduwidda, ilaalinta, iyo xakamaynta.

ii. Ma jiro shaqaale ama horjooge lagu dhaleeceyn doono ama lagu dhaqam celin karo go'aan ah inuusan ku lug yeelan Dabagalka lugta ama amar ku bixinta joojinta daba-galka socota ee ku saleysan qiimeyn macquul ah oo loo arko khatarta shaqaalaha iyo kuwa lagu aaminay inay u adeegaan.

b. Go'aanka lagu bilaabayo ama lagu sii wado dabagalka lugtu waa in si joogto ah dib loogu qiimeeyaa iyadoo la eegayo duruufaha wakhtigaas la soo bandhigay, oo ay ku jiraan in tuhunka macquulka ah uu wali jiro ama Meesha laga saaray.

3. Khatar ku ah dadweynaha ama shaqaalaha

a. Shaqaaluhu ma bilaabi karo ama ma sii wadi karo Dabagalka lugta haddii shaqaaluhu si macquul ah u rumaysto in khatarta dadweynaha ama shaqaaluhu ka wayn tahay ujeeddada xariga degdegga ah.

b. Shaqaaluhu waa in aanu sii wadin dabagalka lugta haddii shaqaaluhu ka warqabo duruufo aan la filayn oo si aan macquul ahayn u kordhinaya khatarta shaqaalaha ama dadweynaha.

4. La hayb garanayo

Shaqaaluhu waa in aanu bilaabin ama ma sii wadi karayn dabagalka lugta haddii la ogaado cidda laga shakisan yahay ama ay jiraan xogo kale oo ogolaanaya in la qabto tuhmanaha wakhti dambe, waxana ay si macquul ah u muuqataa in aanay jirin khatar degdeg ah oo ku wajahan shaqaalaha iyo dadweynaha haddii tuhmanaha isla markiiba aanan la soo qaban.

5. Qalab lumay

Shaqaaluhu waa in aanu bilaabin ama ma sii wadi doonin dabagalka lugta haddii garanaya si badheedh ah u wayo hubkiisa, raadiyaha, ama qalabka kale ee muhiimka ah ee khatar gelin kara shaqaalaha ama dadweynaha haddii uu qof kale ka helo.

6. Isgaarsiinta oo lunta

Shaqaaluhu ma bilaabi karo ama ma sii wadi karo Dabagalka lugta haddii shaqaaluhu aanu awoodin ama lumiyo awooda uu si dhakhso ah oo wax ku ool ah ula xidhiidho shaqo-diraha ama shaqaalaha kale.

7. Dhaawacyo

a. Shaqaaluhu waa inuusan sii wadi doonin dabagalka lugta haddii ay dhaawacmaan oo ay awoodi waayaan inay si badbaado leh u sii wadaan dabagalka lugta.

b. Shaqaaluhu waa inuusan sii wadi doonin dabagalka lugta haddii qof saddexaad ku dhaawacmo oo u baahan yahay gargaar caafimaad oo degdeg ah oo aysan bixin karin shaqaalaha kale ee goobta ama shaqaalaha caafimaadka degdegga ah.

8. Meel aan la garanayn

Shaqaaluhu waa in aanu bilaabin ama ma sii wadi doono dabagalka cag haddii shaqaaluhu aanu ka warqabin meesha uu joogo ama aanu awoodin in uu bixiyo meel ay qaybaha taageerada kaga jawaabaan.

9. Tuhmanayaal badan

a. Shaqaaluhu waa in aanu bilaabin ama aanu sii wadin dabagalka lugta haddii uu keligiis ku yahay natiijada dabagalka ama waxay keenaysaa in shaqaale uu eryo laba ama ka badan tuhmane isku mar.

b. Haddii laba shaqaale ahi ay laba qof iyo in ka badan ay tuhmaan, tuhmanayaashuna ay jihooyin kala duwan u cararaan, waa in aanay labada shaqaale kala tegin oo ay hal tuhmane raacaan.

c. Haddii laba ama in ka badan oo shaqaale ah ay hayaan tuhmanayaal badan oo hal tuhmane uu baxsado, shaqaaluhu waa inaanu daba gelin tuhmanaha baxsanaya haddii tirada tuhmanayaasha xidhani ay ka badan yihiin ama ay ka badnaan doonaan tirada shaqaalaha la jooga.

10.Tuhmanuhu wuxuu galayaa dhisme xiran ama meel go'doonsan a.

a. Haddii ay dhacdo in tuhmanuhu galo dhismo, dhisme, meel bannaan, geedo leh ama meel kale oo go'doonsan, ama dhul cufan ama adag, shaqaalaha ku daba jira waa in ay ka fikiraan joojinta dabagalka lugta iyo isku-dubbaridka xakamaynta inta la helayo ilo ku filan.

DRAFT

b. Haddi ay sii socoto dabagalka cagtu, shaqaaluhu waa in uu qiimeeyaa xaalada, ogaysiiya diraha booliiska meesha ay joogaan, oo uu go'aamiyaa in la sugo xubnaha ka jawaabaya iyo kormeeraha si ay u yimaadaan si wareeg loogu sameeyo agagaarka aagga.

c. SWAT waa in had iyo jeer la codsadaa kiisaska tuhmanaha la rumaysan yahay inuu hubaysan yahay oo uu qaatay meel difaac ah oo buuxinaysa qeexida qofka dhufays ku jira.

11. Xaaladaha khatarta badan leh

Shaqaaluhu waa inay tixgeliyaan beddelka ka-qaybgalka ama sii wadida Daba-galka Cagta ee xaaladaha soo socda, kuwaas oo khatar gaar ah u abuuraya shaqaalaha iyo dadweynaha:

a. Shaqaaluhu waa kaligiis.

b. Laba ama in ka badan oo shaqaale ah ayaa kala tagay, lumiyay xiriirka aragga midkood, ama caqabado ayaa kala soocaya ilaa heer aysan isla markiiba is caawin karin haddii iska hor imaad dhaco. Xaaladahan oo kale, waxaa guud ahaan lagula talinayaa in hal shaqaale ah uu tuhmanaha ka ilaaliyo fogaan aamin ah oo isku dubarido dadaalka xakamaynta.

c. Xaaladda jireed ama cabbirka shaqaalaha marka loo eego tuhmanaha waxay ka dhigtaa kuwo aan awoodin inay xakameeyaan tuhmanaha haddii la qabto.

d. Qofka la eryanayo ayaa si muuqata u hubeysan oo hub wata.

e. Meesha laga shakisan yahay hadda lama garanayo.

f. Awoodda shaqaaluhu u leeyahay in uu si badbaado leh u sii wado dabagalka cagtu waxa wiiqay cimilada xun, gudcurka, ama xaaladaha kale ee deegaanka, sida dhul taag ah, dhismayaal duugoobay, haraaga burbur isdul saaran, iwm.

g. Joogitaanka gaadiidka ee aagga daba-galka iyo khatarta ka jawaabista gaadiidka degdegga ah ee shaqaalaha dheeraadka ah waxay abuurtaa walaacyo badbaado.

h. Marka shaqaalaha ku lugta leh aan si sahal ah loogu aqoonsan karin saraakiisha MPD.

DRAFT

B. Beddelka Dabagalka lugta

Ilaalinta iyo xakamaynta guud ahaan waa tabaha ugu badbaadsan ee lagu soo qabto dadka baxsanaya. Marka la go'aaminayo in la bilaabayo ama la sii wado dabagalka lugta, shaqaaluhu waa inay si joogto ah u tixgeliyaan beddelaad macquul ah oo ku salaysan duruufaha iyo agabka jira, sida:

1. Xakamaynta aagga.
2. Ku xooji aagga shaqaale sharci-fulin ah, oo ay ku jiraan kaalmada hay'adaha kale.
3. Baadhitaanka eeyda (P&P 7-807).
4. Sawirka kulka ama farsamada kale ee dareenka.
5. Taageerada hawada.
6. Qabashada waqti kale marka la ogaado cidda laga shakisan yahay ama ay jirto xog la heli karo oo suurta gal ah in la soo qabto xilli kale, baahida loo qabo in si degdeg ah loo soo qabto tuhmanaha uma muuqato mid macquul ah oo ka weyn khatarta sii wadida Dabagalka lugta.

C. Nidaamyada Dabagalka Shaqaalaha

1. Daar BWC

Shaqaalaha bilaabaya ama ku biiraya dabagalka lugta waa inay hubiyaan in kamaradkooda jidhku (BWC) ay hawl galiyaan si waafaqsan P&P 4-213 oo ay sii socoto inta lagu jiro dabagalka lugta.

2. Mas'uuliyadda isuduwidda

Ilaa uu ka nasiyo shaqaale kale ama horj, shaqaalaha bilaabaya ayaa mas'uul ka ah iskudubarid horumarka dabagalka iyo xakamaynta.

3. Iska ilaali inaad dhaafto tuhmanaha markaad keligaa tahay

Marka uu shaqaaluhu keligiis yahay iyo marka ay suurtagal tahay, sarkaalka bilaabaya waa in aanu isku dayin in uu ka hor tago tuhmanaha, laakiin waa in uu isku dayo in uu tuhmanaha sii hayo ilaa inta laga helayo shaqaale ku filan si ay u soo qabtaan tuhmanaha si nabad ah.

4. Isgaarsiinta

Xidhiidhka hore ee macluumaadka la heli karo waa lama huraan.

a. Shaqaalaha ku hawlan dabagalka lugta waa inay bilaabaan baahinta raadiyaha dhawrka ilbiriqsi ee ugu horeeya gudahooda si loo hubiyo in agab ku filan la isku

dubarido oo la geeyo si loo caawiyo loona maareeyo dabagalka si loo gaadho gabagabo aamin ah.

i. Baahinta waa in ay ka koobnaataa macluumaadka soo socda, ugu yaraan:

aa. Goobta iyo jihada safarka.

ab. Aqoonsiga unugga/calaamadaha wicitaanka.

ac. Sababta dabagalka lugta, sida nooca dhacdada dembiga.

ad. Tirada tuhmanayaasha iyo sharraxaadaha jirka, oo lagu daro magaca haddii la yaqaan.

ae. Haddii tuhmanaha la garanayo ama la rumaysan yahay inuu ku hubaysan yahay hub khatar ah.

ii. Maqnaanshaha xaalado degdega ah, shaqaale kasta oo aan awoodin in uu si degdeg ah oo waxtar leh u baahiyo macluumaadkan waa in uu joojiyo dabagalka lugta.

b. Shaqaaluhu waa inay maskaxda ku hayaan in baahinta raadiyaha la sameeyo marka la ordayo ay adkaan karto in la fahmo oo laga yaabo in loo baahdo in lagu celiyo.

c. Mar kasta oo shaqaale kasta uu ku dhawaaqo inay ku hawlan yihiin dabagalka lugta, dhammaan shaqaalaha kale waa inay yareeyaan taraafikada raadiyaha ee aan muhiimka ahayn si ay u siiyaan shaqaalaha ku lugta leh helitaanka ugu badan ee isgaarsiinta raadiyaha.

5. Isla Howl-galayaasha kala taga

a. Kuwa isla hawl-galayaa waa inay isku dayaan inaysan kala tagin oo waa inay isku jiraan meel ay iska arkayaan oo ay iska warhayaa.

b. Kala taga kuwa isla howl-galaya waa in kaliya la isticmaalo marka ay lagama maarmaan tahay si looga ilaaliyo dadweynaha ama shaqaalaha waxyeellada dhow, sababtoo ah waxay khatar ku tahay shaqaalaha iyo dadweynaha.

i. Kala taga kuwa isla howl-galaya waxay wax u dhimi kartaa badbaadada shaqaalaha luminaya awooddooda inay caawiyaan ama si wax ku ool ah isula xiriiraan.

ii. Waxa kale oo ay kordhinaysaa khatarta ah in shaqaalaha ama dadka rayidka ah ee aan waxba galabsan la isku dhex rasaaseeyo.

6. Caawinta shaqaalaha

a. Shaqaalaha caawinaya waa in ay si badbaado leh uga jawaabaan oo ay door firfircoon ka ciyaaraan soo qabashada tuhmanaha iyaga oo caawinaya shaqaalaha bilaabayab.

b. Shaqaalaha caawinaya waa in ay u ogolaadaan xubinta aasaasiga ah in uu diirada saaro dhaqdhaqaada tuhmanaha halka xubinta labaad ay siinayso kaabayaal oo ay sii wado xidhiidhka raadiyaha bilayska iyo shaqaalaha kale ee ka jawaabaya.

7. Dabagalka lugta ee la joojiyay

Haddii dabagalka lugta la joojiyo sabab kasta, waa in si degdeg ah loogu dadaalaa in la xakameeyo lana tixgeliyo beddelaad ku salaysan duruufaha iyo agabka la heli karo.

8. Joojinta dabagalka lugta

a. Marka dabagalka lugta la joojiyo, shaqaaluhu ma isticmaali karaan awood ka badan inta loo baahan yahay si loo soo qabto tuhmanaha.

b. Marka dabagalka lugta uu dhamaado, shaqaaluhu waa in uu ogeysiiyaa shaqo-diraha goobta uu joogo meesha uu joogo iyo sida uu u joojinayo dabagalka lugta (tusaale, tuhmanaha xabsiga ku jira, muuqa tuhmanaha oo lumay).

c. Shaqaaluhu waa inuu jiheeyaa tallaabooyin dheeraad ah sida macquulka ah ee ugu muuqda inay lagama maarmaan tahay, oo ay ku jiraan codsashada gargaarka caafimaadka ee loo baahan yahay shaqaalaha, tuhmanayaasha, ama dadka kale

D. Mas'uuliyadaha Kormeeraha

1. Qaado amarka

a. Marka la ogaado Dabagalka lugta, kormeeruhu waa inuu sameeyaa dadaal kasta oo macquul ah si uu u helo macluumaad ku filan si uu u toosiyo agabka ka jawaabaya iyo inuu hogaanka qaato, xakamaynta, iyo isku dubaridka Dabagalka Cagaha.

b. Dabagalka lugta inta badan way adagtahay in la kormeero sababtoo ah muddada gaaban ee ay jiraan iyo dhibka ay shaqaaluhu kala kulmi karaan marka ay raadiyaha kula hadlayaan kormeeraha ayaga oo ordaya. Kormeerayaashu waa inay sameeyaan dadaal daacad ah si ay u kormeeraan xaaladahan adag.

2. U jawaab aagga inta lagu jiro daba-galka

DRAFT

a. Kormeerayaashu waa inay ka jawaabaan aagga mar kasta oo ay suurtogal tahay.

b. Kormeeruhu, si kastaba ha ahaatee, uma baahna inuu jir ahaan joogo si uu u xakameeyo Dabagalka lugta. Kormeeruhu waa inuu si joogto ah u qiimeeyaa xaaladda si uu u hubiyo in Dabagalka Cagaha lagu fuliyo habraacyada Waaxda ee loo dejiyay.

3. Jooji dabagalka lugta

Kormeerayaashu waa in ay joojiyaan dabagalka lugta marka:

a. Waxa ay si macquul ah u muuqataa in dabagalku aanu lahayn ujeedo sharci ah ama aanu taageersanayn Tuhunka macquulka ah (tusaale, kiisaska aqoonsiga khaldan ee tuhmanaha dhabta ah laga soo qabtay meel kale).

b. Khatarta ku jirta dabagalka shaqaalaha ama dadweynaha waxay u muuqataa inay si aan macquul ahayn uga miisaan culus tahay ujeeddada soo qabashada degdegga ah ee tuhmanaha.

c. Dabagalku haddii kale ma waafaqsana siyaasaddan.

4. Ka jawaab ka dib marka la xiro tuhmanaha

a. Marka la qabto tuhmanaha, kormeeruhu waa in uu si degdeg ah u sii aadaa goobta joojinta si uu u hago hawsha Dabagalka lugta ka dib.

b. Marka la yimaado goobta, kormeeruhu waa inuu hubiyaa wixii dhaawac ah ee soo gaara dhibbanayaasha, dadka ag jooga, shaqaalaha, iyo tuhmanayaasha. Dhammaan dhaawacyada waa in la diiwaangeliyaa.

c. Haddii xoog la adeegsaday ogaysiis u baahan (P&P 5-303), ama dhaqan xumo ay muuqato ama lagu eedaynayo (P&P 2-101), kormeeruhu waa inuu bilaabo baadhitaanka loo baahan yahay.

d. Kormeeruhu waa inuu dib u eegis ku sameeyaa dhacdada shaqaalaha ka jawaabaya arrin kasta oo ku saabsan xeeladaha ama horumarinta waxqabadka. Kormeeruhu waa inuu dib u eegis ku sameeyaa:

i. Sawirada BWC ee dhacdada laga soo qaaday shaqaalaha bilaabay iyo shaqaalaha kale ee ka jawaabaya.

ii. Wixii warbixin qoraal ah oo ka soo baxay dhacdada.

iii. Wixii macluumaad dheeraad ah oo la heli karo oo ku saabsan dhacdada.

e. Kormeeruhu waa inuu qiimeeyaa in dabagalka lugta ay waafaqsan tahay siyaasaddan. Kormeeruhu waa inuu qiimeeyaa:

DRAFT

i. Haddi fursadaha debcinta ama ka-hortagga cararka la lumiyay iyo xeeladaha laga yaabo inay faa'iido lahaayeen.

ii. Haddii, inta lagu jiro daba-galka, la hagaajin lahaa tabo kasta oo la isticmaalo.

iii. Haddii talaabooyin khaldan la sameeyay, iyo haddii ay sidaas tahay, sida kuwa wax looga qaban karo ama looga fogaan karo mustaqbalka (tusaale, iyada oo loo marayo tababar dheeraad ah, xirfad-siin, ama shaqo tusid).

E. Diritaanka Isgaarsiinta

Marka la ogeysiiyo ama la ogaado in Dabagalka lugta uu socdo, soo diruhu wuxuu:

1. Ka nadiifinya kanaalka raadiyaha taraafikada aan degdegga ahayn.

2. Isku-dubbaridaya wada-xidhiidhka dabagalka shaqaalaha ku lugta leh.

3. Codsanaya taageerada hawada.

4. Baahiyaa wixii ka soo cusboonaado dabagalka iyo sidoo kale macluumaadka kale ee muhiimka ah haddii loo baahdo.

5. Hubiyaa in kormeeraha goobta la ogeysiiyo Dabagalka lugta

6. Ogaysii oo la xidhiidh hay'adaha kale ee ku lug leh ama ay khusayso hadba sida loo baahdo iyo sida ugu macquulsan.

7. Ogeysii taliyaha deegaanka sida ugu dhakhsaha badan ee suurtogalka ah.

F. Shuruudaha Warbixinta

Shaqaaluhu waa in ay ku qoraan Warbixinta Booliiska tafaasiisha soo socota ee ku xeeran Dabagalka lugta:

1. Shaki macquul ah ama Sababta macquulka ah ee dembi kasta.

2. Tuhunka macquulka ah ee bilawga Dabagalka lugta iyo xaalad kasta oo kale oo ku xeeran Dabagalka lugta.

3. Koorsada iyo fogaanta qiyaasta ah ee Dabagalka lugta.

4. Gaadiid iyo shaqaale kasta oo ku lug leh.

5. Isticmaal kasta oo xoog ah.

6. Dhaawac kasta ama daaweyn kasta oo uu bixiyo ama uu codsado shaqaale, goobjooge ama tuhmane kasta oo la xidhiidha dabagalka .

7. Wax kasta oo waxyeelo hanti ama qalab ah oo la xidhiidha dabagalka .

DRAFT